

บทวิจารณ์หนังสือ :
เรื่อง “ดีที่สุดในจุดที่ยืน” ของภาววิทย์ กลิ่นประทุม

กองบรรณาธิการ

"If the crowns of all the kingdoms of Europe were laid down at my feet
in exchange for my books and my love of reading, I would spurn them all."

Francois Fenelon

"หากว่ามีมงกุฎของทุกอาณาจักรในยุโรปมากองอยู่แทบเท้า
เพื่อแลกกับหนังสือและความรักในการอ่านของฉัน ฉันจะขอกินมันกลับไปทั้งหมด"

ฟรังซัวส์เฟอเนอลอง (Francois Fenelon)

พระอาร์บิชอปและกวีชาวฝรั่งเศส

ดีที่สุดในจุดที่ยืน

โดย : ภาววิทย์ กลิ่นประทุม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ : มีนาคม ๒๕๕๔
สงวนลิขสิทธิ์โดย : บริษัท เอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด

บทเริ่ม

การลงทุนกลายเป็นศาสตร์ที่ทุกคน
จำเป็นต้องเข้าใจ เพื่อที่อย่างน้อยที่สุดที่มนุษย์คน
หนึ่งๆ จะมีเครื่องมือ ในการรักษา ทรัพย์และสร้าง
มูลค่าเพิ่มจาก ทรัพย์สินที่ตนมี ให้มีมูลค่าสูง ตาม
ความเสี่ยงที่แต่ละคนจะสามารถรับได้ แนวคิดและ
ข้อความนี้ปรากฏใน หนังสือ 'ดีที่สุดในจุดที่ยืน'
ของคุณภาววิทย์ กลิ่นประทุม

มีผู้ให้ทัศนะว่าหนังสือเล่มนี้ “อ่านเข้าใจ
ที่ง่าย” โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุน ทุก
ประเภทสำหรับผู้ประสงค์จะลงทุน โดยเฉพาะผู้ที่เพิ่งเริ่มต้น เพราะเป็นหนังสือที่ไม่ได้ให้เพียง

ความรู้เรื่องการลงทุน แต่ก็นำเสนอมุมมองในการลงทุนจากประสบการณ์ตรงของผู้เขียนเอง เป้าหมายเพื่อให้ผู้ลงทุนมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องในการลงทุน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้ลงทุนสามารถลงทุนได้อย่างมีคุณภาพ ภายใต้การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล

หนังสือนี้จึงเป็นเทคนิคและวิธีการในการลงทุนอย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งทุนของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นบนกรอบของวิธีการ และการพัฒนาศักยภาพของผู้ลงทุนอยู่ตลอดเวลา ผ่านทุนทางมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาทุนทางปัญญา การพัฒนาทุนของความมุ่งมั่น อุดหนุน เพื่อนำไปสู่การสร้างกระบวนการของการลงทุนได้อย่างชาญฉลาดและประสบผลสำเร็จในการลงทุนนั้น ดังคำพูดของ คุณพิเชษฐ สิทธิอำนวย กรรมการผู้อำนวยการ บริษัทหลักทรัพย์ บัวหลวง จำกัด (มหาชน) ที่เขียนไว้ในคำนิยมไว้ว่า “การลงทุนกลายเป็นศาสตร์ที่ทุกคนจำเป็นต้องเข้าใจ เพื่อที่อย่างน้อยที่สุดรักษาความมั่งคั่งหรือทรัพย์สินที่ตนมี ให้มีมูลค่าสูงที่สุดในความเสี่ยงที่แต่ละคนจะสามารถรับได้”

การบริหารทุน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการลงทุน

ผู้เขียนเป็นผู้มีประสบการณ์ตรง และประสบความสำเร็จในเรื่องการลงทุน ทั้งยังมีพรสวรรค์ในการถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย สามารถถ่ายทอดเรื่องราวการลงทุนให้กับผู้อ่านได้อย่างน่าสนใจ ว่า

“...วิสัยทัศน์ จะยิ่งสร้างเงิน ...เพราะ ยุคของการทำการหนักๆ เก็บเงินๆ มันหมดยุคแล้ว ด้วยปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป...”

ภาววิทย์ ให้มุมมองผ่าน “ประสบการณ์” ของ “น้อง” คนหนึ่งที่เข้าสู่กลไกของการลงทุนจากความเข้าใจ คิดว่าตนเองศึกษาอย่างเพียงพอ แต่เมื่อถึงเวลาจริงสถานการณ์กลับไม่เป็นอย่างที่คิดไม่ประสบผลสำเร็จในการลงทุน แต่ก็พยายามและมาเรียนรู้เพิ่มเติมจากผู้มีประสบการณ์และกลับมาลงทุนด้วยประสบการณ์ใหม่ มุมมองใหม่ และวิธีการใหม่ ด้วย “ระบบ” System Trade จากการที่น้องผู้นี้ เขามีความตั้งใจ มุ่งมั่น และ นิสัยดี ผู้เขียนให้กรอบคิดว่ามนุษย์อาจมีอะไรหลาย ๆ อย่างเหมือนกัน แต่ที่สำคัญของความสำเร็จคือ “นิสัยดี” มันเปิดประตูให้ ใครๆ ก็รัก อยากถ่ายทอดความรู้ และ วิชา น้องคนที่ผู้เขียนเอามาเล่าจึงประสบความสำเร็จ และเป็นความสำเร็จจากการลงทุนที่นอกเหนือจากทุนแล้ว ความอดทน บุคลิกภาพส่วนตัว ที่พัฒนาสั่งสมจนเป็นนิสัย ก็อยู่ในส่วนของทุนที่จะต้องลงไปด้วย และใช้ทุนทั้งหมดประกอบกันเป็นทุน นำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มจนประสบความสำเร็จต่อการลงทุน “การลงทุนไม่ใช่เรื่องง่าย และมีได้มาด้วยความง่ายเหมือนกัน” ดังนั้นทุน การลงทุน จึงต้องใช้ความอดทน และความพยายามอย่างเหมาะสม จึงจะประสบความสำเร็จ

ภาววิทย์ ยังเสนอเสริมไปในส่วนของความต้องการภายใน ที่อยู่ในตัวมนุษย์ในฐานะเป็นทุนของการเริ่มต้น “...เข้าใจการลงทุนก็คือ เข้าใจความโลภและความกลัวของตัวเองและคนอื่น...”

หากผู้ลงทุนเข้าใจกลไกของความกลัวที่อยู่ในตัว และความโลภที่เป็นได้ทั้งแรงเสริม และการกำหนดท่าทีที่จะกลายเป็นผลในเชิงบวกแก่ผู้ลงทุนที่ว่า “...คนรวยมหาศาล จริง ๆ แล้วเขาไม่ใช่คนที่โลภเลย เขาเพียงเข้าใจกลไกของความโลภและความกลัวที่สะท้อนในระบบทุนนั่นเอง...”

สรุปให้ง่าย อาจสะท้อนให้เห็นได้ว่า ทุนของมนุษย์ หมายถึงมนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้เพิ่มเติม และพัฒนาได้ โดยนำทุนเหล่านั้นไปแสวงหาปัญญา เป็นทุนทางปัญญา เพื่อสร้างงาน สร้างเงินสร้างโอกาส รวมไปถึงทุนในส่วนของสินทรัพย์ และการบริหารสินทรัพย์ที่ได้ชื่อว่าเป็นทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ผ่านการจัดการ ดังนั้นกระบวนการของทุนเพื่อลงทุน ผู้เขียนจึงเน้น ที่ปัญญา การรอคอยโอกาส และการใช้ความพยายาม อดทน เพื่อไปสู่เป้าหมายของการลงทุนนั้น ทุกสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นภายใต้ความเป็นทุนที่มีอยู่ในมนุษย์ แล้วนำไปสู่การลงทุนที่เป็นทุนของสินทรัพย์ “ความโลภ ความกลัว” ในตัวมนุษย์ก็เป็นสิ่งเร้าประการหนึ่งที่จะนำไปสู่การลงทุน ความ “โลภ” ก็เป็นทุน แต่ต้องบริหารความโลภนั้น ให้เป็นทุนแห่งความพยายาม ไม่ใช่เป็นความประมาท หรือ ย่ำแย่ จนพาดตนเองไปสู่ “หุบเหว” ของหายนะไป

ท่าทีต่อสิ่งที่เข้ามากระทบ

การมีสติ หรือใช้สติรองรับ ปรับท่าที หมายถึง การปรับตัวรองรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบ ผู้เขียนต้องการให้ผู้ลงทุนทุกคนมอง และวางท่าที อย่างสำคัญต่อการลงทุนว่า เมื่อไรควรเร็ว ควรช้า ควรนิ่ง และอดทนรอ การเกิดขึ้นของแต่ละสถานการณ์ของทุน และตลาดทุน จึงต้องรู้ เข้าใจ และเท่าทัน รวมทั้ง “วางท่าที” หรือกำหนดบทบาท ต่อสถานการณ์ นั้น ๆ ได้ เพราะ ก่อนการลงทุน อาจอยากได้ มีความใจร้อน ขาดข้อมูล ข้อมูลไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจ ถ้าเราจะเป็นนักลงทุน สิ่งที่สำคัญที่สุด คือต้องเป็นไปตามสถานการณ์ที่เป็นจริงไม่ใช่การปั่น เป็นข้อคิดที่ภาววิทย์ให้ไว้ว่า

หนึ่ง. "ตัวเราเอง" ..อันนี้ต้องเริ่มจากเรามี สติ อย่าไป หวือ หว้า หรือ โลภ ตามเพื่อน เพราะ ตอนนี้อ้าพูดแบบไม่เกรงใจ บอกเลยว่า "หุ้นปั่น" และ "เจ้ามือ" วังชนกันทั้งตลาดหุ้น ..เงินที่ไม่เคยเข้าตลาด ก็เตรียมเข้ามา แบบทะลัก ...แต่เงินเหล่านี้เป็นเงินเร็ว มาเร็วไปเร็ว ต้องระวัง ..." ระวังว่า หุ้นที่คุณเล่นตาม อาจเจ๊ง ในไม่กี่วัน.."

สอง "เงินเพื่อ" ..เงินเพื่อ เป็นกรอบกำหนดทิศทางของตลาดในภาพใหญ่ ว่า "หุ้นในภาพใหญ่ มันควรจะขึ้น แต่ระหว่างทางขึ้น มันไม่ใช่ทุกคนรวย ..มันมีทั้งรวยและคนที่เจ๊ง ดังนั้น คิดให้ออกว่า คุณจะเป็นคนที่ยังไงหากภาพใหญ่ มันขึ้น" ..เพราะ ไอ้ที่เจ๊ง หุ้นขึ้นทั้งตลาด สลับกันไป แต่ตัวเอง ดันไปซื้อหุ้นปั่น ตีตราค่าแพง แล้วขายถูก ขาดทุนตลอด ..อันนี้ คิดดีๆ เพราะ ไม่มีใครช่วยคุณได้ ..มันเป็น "วิถีแมลงเม่า" -- คำเตือน คือ อย่าเป็นแบบนี้

สาม "เรื่องราว และ โอกาสเต็มตลาด" ..ในช่วงขาขึ้น ของตลาดหุ้น ให้ระวัง Story เพราะ เวลาตลาดบูม บริษัททำอะไรนิดหน่อยก็กระตุนยอดขายได้สบาย ดังนั้น การสร้างฝัน เป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย เพราะ สุดท้ายพื้นฐาน ไม่มีทางขึ้นเร็วเท่าราคาที่สูงขึ้น ต้องระวังว่า เราจะโดน

หลอกเข้าไปในกลไกของการทำราคา ...ปี ๒๐๑๓ ผมว่าจะเป็นปี ของ Money Game ที่กำหนด แล้วสร้างความตื่นเต้น พร้อมสร้างราคาหุ้น ...แต่คิดเยอะๆ ว่า เราคือ ส่วนหนึ่ง ต้องฉลาดเล่น และ เข้าใจเกม มิเช่นนั้น ให้อยู่ห่างๆ

สี่ "การลงทุนที่ทุกคนเห็นว่าดี คือ ไม่ดี" ...ฟังดูขัดๆ แต่เชื่อผมเถอะว่า นั่นคือ การลงทุน ...การลงทุน ที่ดี คือ การทำสิ่งที่คนส่วนใหญ่ไม่กล้าทำ ..อะไรที่ทุกคนคิดว่าดี แปลว่า คนส่วนใหญ่ที่ อยากซื้อ เขาน่าจะซื้อหมดแล้ว เท่ากับว่า สิ่งที่เราอยากลงทุน มันไม่ได้ถูกเลย ...ดังนั้น อะไรที่คน ส่วนใหญ่มองว่าดี ให้ท่องไว้เลยว่า มันน่าจะแพง ...

ห้า "ทำดีหรือการแสดงออกต่อสิ่งเร้า" ที่เข้ามากระทบ "ผัสสะ" ย่อมเป็นเรื่องจริง ที่เป็นทั้ง ความคาดหวัง หรือการได้มา ทั้งเป็นแรงเสียดสีที่จะใช้เป็นตัวกำหนดบทบาท การแสดงออกตามสิ่งที่ เข้ามากระทบ ตามแรงการจูงใจนั้น ผู้เขียนใช้ภาษาในแบบของการเงิน การลงทุน แต่สะท้อน แนวคิดทางพระพุทธศาสนา ที่มองว่าเมื่อถึงที่สุด "สติ" รู้ทัน ผ่านการคัดกรองด้วย "ปัญญา" จน เป็น "ทำดี" ต่อการลงทุนอย่างเหมาะสม ก็จะได้ผลเป็นการลงทุนจากความระมัดระวัง ตั้งทำอย่าง เหมาะสม ถ้าคิดเร็ว ตัดสินใจเร็ว ก็เป็นเรื่องดี ดังวลีที่ว่า แต่ในเวลาเดียวกันในความคิดเหล่านั้น ต้องไม่กลายเป็น "กับดัก" ให้กับนักลงทุนไป อันมีที่มาจากอารมณ์แห่งความปรารถนา อยากได้ โลภ มากเกินกว่าปกติ เพราะมิจฉะนั้นผลแห่งความสำเร็จก็จะเกิดเป็นผลในทางตรงกันข้าม

ความรู้ ข้อมูล ปัญญา ต่อการจัดการสินทรัพย์สู่การลงทุน

ในสถานการณ์ของการแข่งขันแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งคือการจัดการความรู้ หรือการ แสวงหาข้อมูลอย่างเพียงพอ ฉลาด ภาววิทย์ ข้าใช้คำว่า "คุณต้องมีปัญญา" หรือเท่าทันจึงจะเป็น ผู้ช่วงชิงโอกาสต่อการตัดสินใจนั้นได้ ความสำคัญดังกล่าวกลายเป็นช่องทางให้ต้องคิดต่อไปว่า ใน สถานการณ์ที่เกิดขึ้น สิ่งที่สำคัญ คือ ข้อมูล การจัดการข้อมูล และนำข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์ แยกแยะหาเหตุผลว่าเราจะตัดสินใจอย่างไร หรือได้ข้อสรุปอย่างไร ?

จากประสบการณ์ภาววิทย์ให้ข้อมูลว่า

"...หนึ่ง ทุกครั้งที่ผมเข้า Trade ผมต้องกำจัดความเสี่ยง ดังนั้นผมจะรู้แน่นอนว่าโอกาส เสียหายสูงสุดในแต่ละครั้งที่เข้าซื้อขายมันคือเท่าไร"

สอง ผมทำการบ้านเยอะ ผมเชื่อในหลักอิทธิบาท ๔ ข้อวิมังสา คือ คนที่ประสบความสำเร็จ ผมเชื่อว่าไม่มีฟลุค ไม่มีเทวดาลงมาแล้วประทานดาบเทพให้คุณ...แต่สิ่งที่เรามีได้ คือ ความพยายามและการทำงานหนัก เพื่อศึกษาในสิ่งที่เราทำให้ทะลุ ให้ลึกซึ้ง..."

เมื่อบริหารความรู้ ใช้ความรู้ สร้างปัญญา ลดความเสี่ยงและนำไปสู่การลงทุนอย่างชาญฉลาดแล้ว ความสำเร็จหรือผลได้จะเป็นของคู่กัน แต่ภาววิทย์ ยังมองต่อไปอีกว่า เมื่อได้แล้วอย่างไร เมื่อได้แล้ว มีแล้ว ต้องรู้จักแบ่งปัน เสียสละ ดังที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ว่า

"ยิ่งให้ ยิ่งได้" Give & Take ...มันคือ...มิตรภาพที่แท้จริง ถ้าคิดให้ดีจะรู้เลยว่า "ยิ่งสูงก็ยิ่ง หนาว" การมุ่งแสวงหาอำนาจและเงินตราแบบไม่เหลียวหลัง ไม่ได้ช่วยให้ชีวิตดีขึ้น แต่มันทำลาย

ชีวิตและครอบครัวต่างหาก การมีเป้าหมายเป็นเรื่องที่ดี แต่การมีคนร่วมแชร์เป้าหมายและความฝัน เป็นมิตรภาพที่ดีกว่า "อย่าเดินคนเดียว หาเพื่อนร่วมอุดมการณ์ รวมแบ่งปัน สร้างมิตรภาพ และ Win-Win ไปด้วยกัน" นี่แหละแก่นของนักธุรกิจรุ่นใหม่ การรวบโคตรๆ แล้วนั่งกินอยู่คนเดียวไม่อร่อย ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับพุทธพจน์ทางพุทธศาสนาที่ว่า “เนกาสิ ลภเต สุขิ” ที่แปลแบบไทยว่า “กินคนเดียวย่อมไม่เป็นสุข” เพราะชีวิตมันหวาดระแวง คนยิ่งใหญ่ที่แท้จริง ต้องสร้างมิตรภาพ จากความจริงใจ การให้ และการแบ่งปัน!

แม้กระทั่งการแบ่งปันที่ดูเหมือนเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การเขียน Blog มันคือ Concept ภาววิทย์ ก็ให้แนวคิดที่ว่า “...ของ ยิ่งให้ ยิ่งได้” หลายคนก็ว่าการเขียน Blog ให้คนอ่านฟรี มันไม่ได้อะไร คิดผิดถนัด การที่เราพยายามไปเสาะหาความรู้ เอามาให้คนอื่นแบบจริงใจ จะทำให้ตัวเราเก่งขึ้น “พอเราเก่ง เราให้ เราก็กิ่งเก่ง” นั่นแหละแก่น โอกาสก็วิ่งมาหาเรา จะทำอะไรละ จะเป็นนักเขียน นักคิด นักพูด ที่ปรึกษาธุรกิจ ที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ เมื่อคุณให้ โอกาสก็เข้ามา จริง ๆ นี่ก็คือ Concept ยิ่งให้ยิ่งได้ ของคุณรุ่นต่อไปที่จะรวย จะเป็นผู้นำองค์กร ผู้นำประเทศ ผมว่ามันเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ของการแบ่งปัน และพัฒนาตัวเองไปด้วยกันของกลุ่มคนที่มีปัญญานั้นแหละ คว้าพื้นที่นี้เอง โลกของการเก่งแล้วกัก ผมว่าหมดยุคไปแล้ว เดียวนี้ต้องเก่งแล้วแชร์...” ถ้านำมาจัดร่วมกับแนวคิดทางพุทธศาสนาการแบ่งปันความรู้สอดคล้องกับหลักการของ “ธรรมเทศนามัย” การแบ่งปันความรู้ การให้ความรู้ แปลว่า เป็นบุญ หรือเป็นสิ่งที่มิมีประโยชน์ พระพุทธศาสนาจัดเป็นบุญ หรือเป็นความดีด้วยเช่นกัน

ความรู้จึงเป็นเครื่องมือ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการแสวงหาปัญญา และใช้ปัญญานั้นไปสู่การตัดสินใจอย่างชาญฉลาด บนข้อมูล ข้อเท็จจริง กลไก และธรรมชาติของตลาดทุน ความสำเร็จและผลของความสำเร็จจึงเป็นปลายทางของการจัดการอย่างเป็นระบบผ่านความรู้ ข้อมูล และปัญญาของผู้ลงทุนเองสิ่งที่สำคัญต่อไปต้อง “รู้จักให้” สังคมถึงจะอยู่ได้ และเป็นสังคมแห่งที่น่าอยู่

ที่สุดของที่สุด “ดีที่สุดในจุดที่ยืน”

แนวคิดหนึ่งที่ปรากฏในหนังสือคือความพอเพียง สมดุล พอดี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง หรือพระพุทธศาสนาในเรื่อง “สมดุล” หรือมัชฌิมาปฏิปทา ที่จะก่อให้เกิดการขับเคลื่อนก้าวไปข้างหน้าหรือดำเนินไป ภาววิทย์ใช้คำว่า “ดีที่สุดในจุดที่ยืน” ซึ่งขยายความต่อไปตรงที่ “ตนเอง” ที่จะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพอย่างเพียงพอ “คิดจะรวยด้วยความหวัง-คิดจะรวยด้วยการวางแผน” การพัฒนาศักยภาพและคิดอย่างเป็นระบบ จึงมีความหมายของการ “ยืนในจุดที่พร้อม” ซึ่งน่าจะเป็นจุดที่ดีที่สุดในจุดที่ยืนในหนังสือนี้ และสาระสำคัญของการลงทุน ที่สำคัญต้องไม่โลภ เกินกว่ากำลังอันจะพึงได้ ซึ่งต้องสมดุล พอดี และสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง หรือเพราะเพียงพอ จึงพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง มิได้หมายถึงเศรษฐกิจระบบปิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ได้สนับสนุนการปิดประเทศ หรือหันหลังให้กับกระแสโลกาภิวัตน์ แต่เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันขณะที่ยังมีความไม่พร้อมหรือยังไม่แข็งแรง พร้อมๆ กับการไม่ประมาทและไม่โลภมากเกินไป จนเมื่อแข็งแรงพอ ก็สามารถเข้าสู่การแข่งขันในแบบที่ไม่ใช่มุ่งแพ้ชนะอย่างเอาเป็นเอาตาย แต่เป็นการแข่งขันอย่างสร้างสรรค์ คือเพื่อเสริมสมรรถภาพและความเข้มแข็ง ในขณะเดียวกันเศรษฐกิจพอเพียงก็มีใช้เศรษฐกิจที่ส่งเสริมลัทธิบริโภคนิยมอย่างไร้ขอบเขต แต่ให้พิจารณาและใช้ประโยชน์จากกระแสโลกาภิวัตน์อย่างชาญฉลาด รู้เท่าทัน สามารถเลือกรับเฉพาะสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในระยะยาว

พอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในภาคธุรกิจ โดยไม่ขัดกับหลักการของการแสวงหากำไร แต่การได้มาซึ่งกำไรของธุรกิจ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไม่เอาเปรียบผู้อื่น หรือแสวงหาผลกำไรจนเกินควรจากการเบียดเบียนประโยชน์ของสังคมโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะก่อให้เกิดวิกฤตตามมา ตลอดจนให้คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในธุรกิจอย่างประหยัดและอย่างมีคุณภาพ

คิดจะรวยด้วยการวางแผน จึงเป็นวิธีการในการแสดงจุดที่ยืน ผ่านความสมดุล พอเพียง “ไม่โลภ” แต่ต้องเป็นความอยากได้ ตามกลไกความรู้ ความสามารถและพัฒนาตนเองไปสู่ช่องทางหรือวิธีการที่เหมาะสม จึงจะได้ผลของความสำเร็จน้อย่างแท้จริงตามแนวคิดที่ว่า รู้เท่าทัน ผ่านการตรองอย่างเหมาะสม “ดีที่สุด” บนฐานความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นผู้มีทักษะ ความรู้ประสบการณ์ตาม “จุดที่ยืน” และพัฒนาต่อไปเป็นความ “สมดุล” ของชีวิต ที่เพียงพอ ทั้งความมั่งมี เวลาและคุณภาพชีวิต รวมทั้ง “เอื้อเพื่อ เสียสละ แบ่งปันตามกลไกที่พึงเป็น เพื่อเสริมเพิ่มให้สังคมเป็นสังคมสันติ และมีสุขในการอยู่ร่วมกัน

บทสรุป

ในหนังสือผู้เขียนไปจบตรงที่แนวคิด “พอเพียง” แม้ในภาพรวมผู้เขียนจะส่งเสริมให้เกิดการลงทุน เข้าไปลงทุน แต่ภาพจบสิ่งที่สำคัญที่สุดของการลงทุน คือการใช้ข้อมูล อันจะสัมพันธ์กับการเป็นผู้ฟังมาก ศึกษามาก เรียนรู้มาก ซึ่งในภาษาพระอาจหมายถึงความเป็นพหูสูตร หรือการศึกษาไตรตรองอย่างรอบด้าน จึงนำไปสู่การคิด การตัดสินใจ และใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์อย่างสูงสุด ดังนั้นการลงทุน หรือการประกอบอาชีพผ่านการลงทุน ในหุ้น ในตราสาร หรือในผลิตภัณฑ์ของหุ้น ผู้เขียนจบตรงที่การใช้ข้อมูล (ปัญญา) ไปสู่การรู้เท่าทันทัน (สติ) พิจารณาอย่างรอบคอบ อดทนต่อสถานการณ์ที่ขึ้นสูงและลงต่ำได้ ทั้งไม่โลภ และอดทนรอเวลาต่อผลิตผลของการลงทุนอย่างมีเป้าหมาย ทั้งตัดสินใจอย่างชาญฉลาดบนฐานข้อมูลที่เพียงพอและเป็นประโยชน์ต่อการใช้อย่างไม่ใช้อย่างเพียงพอต่อสิ่งนั้น ๆ และที่สำคัญผู้เขียนยังให้น้ำหนัก ผ่านประสบการณ์ของตัวเองที่เรียกว่า “ทุน” เพราะ “ทุน” ที่อยู่ในตัว เป็นประสบการณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ ลองผิด ลองถูก แต่ในเวลาเดียวกันเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ทำให้เกิดความรู้และองค์ความรู้ จน

เข้าใจว่าที่สุด สรรพสิ่งมีเหตุปัจจัยของมัน มีความเปลี่ยนแปลง เป็นธรรมชาติ ปรากฏตามหลัก พระพุทธศาสนาด้วย

พระพุทธศาสนาสอนเรื่อง “ความเปลี่ยนแปลง” หรือ “ไตรลักษณ์” ในหนังสือนี้ก็สอนให้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงเป็นความระมัดระวัง ความมุ่งมั่น และความพยายาม ที่จะชะลอกฏิกายของการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างชาญฉลาด ผ่านกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมองไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยความพยายาม “อย่าคิดเหมือนคนส่วนใหญ่ คนคิดบ่น คิดดี ไม่มีใครรวยหรอก ต้องคิดสร้าง คิดบวกถึงจะรวย...เราเลือกและกำหนดชีวิตของเราเอง...” หรือ “...ไม่มีฟลุคในโลกของความเป็นจริง...ถ้าคุณตั้งใจมากพอ ทางจะปรากฏ..นั่นแหละทางและโอกาสที่คุณสร้างเอง” แล้วความพยายามนั้นจะเป็นความสำเร็จตามแบบและศาสตร์แห่งการลงทุน ที่ผสมไปด้วยความพอดี สมดุล “ไม่โลภ” และต้องสละ แบ่งปัน ในวลี “ยิ่งให้ ยิ่งได้” สังคมถึงจะอยู่ได้ และไปรอด

“..ศาสตร์ทั้งหลายต้องเป็นประโยชน์ต่อสังคมถึงจะอยู่รอดมาได้ มนุษย์คิดค้นศาสตร์ต่าง ๆ ขึ้นมาก็เพื่อช่วยพัฒนามนุษย์และพัฒนาสังคม..”

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
พระพุทธศาสนากับความสมานฉันท์แห่งชาติ